

هفته‌نامه تحولات انرژی (۵۷)

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۳۷۶۲

تیرماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱..... قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۲..... فرار کارکنان شرکت‌های نفتی خارجی از عراق
- ۴..... فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری ایران در المپیک نفتی
- ۶..... بررسی قیمت بنزین در سراسر جهان
- ۸..... متوسط مصرف انرژی در ایران ۴ برابر میانگین جهانی است

هفته‌نامه تحولات انرژی (۵۷)

قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی

(به‌روز شده ۲۷ ژوئن ۲۰۱۴ (۱۳۹۳/۴/۶))

عنوان	قیمت	بازار
نفت خام وست تگزاس (دلار در بشکه)	۱۰۵/۷۴	نایمکس
نفت خام عمان (دلار در بشکه)	۱۰۹/۵۸	بورس دویی
نفت خام برنت (دلار در بشکه)	۱۱۳/۳۰	بورس لندن
نفت کوره ۱۸۰ (دلار به ازای تن متریک)	۶۲۰/۱۸	فوب خلیج فارس
نفت‌گاز (دلار در بشکه)	۱۲۰/۶۳	فوب خلیج فارس
نفت حرارتی (سنت در لیتر)	۷۸	نایمکس
بنزین (سنت در لیتر)	۸۱	نایمکس
بنزین سوپر (سنت در لیتر)	۷۹	فوب خلیج فارس
گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)	۱۵	نایمکس

مأخذ: سایتهای، Platt's, NYMEX, ICE DME و شرکت ملی نفت ایران.

قیمت روزانه سبده اوپک (دلار به ازای هر بشکه)

متوسط روزانه سبده اوپک	
قیمت	تاریخ (ژوئن ۲۰۱۴)
۱۰۹/۳۹	۲۶
۱۰۹/۶۳	۲۵
۱۰۹/۶۲	۲۴
۱۱۰/۳۰	۲۳

مأخذ: سایت اوپک.

فرار کارکنان شرکت‌های نفتی خارجی از عراق^۱

برخی شرکت‌های نفتی از بیم حمله افراد مسلح فعال در شمال عراق به میدان‌های بزرگ نفتی در جنوب این کشور، برخی کارگران خارجی خود را از عراق خارج کرده‌اند. به گزارش خبرگزاری رویترز از مسکو، مسئولان عراقی می‌گویند مناطق جنوبی عراق که ۹۰ درصد تولید نفت این کشور از آنجاست کاملاً امن هستند و دور از دسترس افراد مسلح دولت اسلامی عراق و شام (داعش) قرار دارند که مناطق گسترده‌ای را در شمال عراق تصرف کرده‌اند. دولت عراق می‌گوید یکصد هزار نیروی پلیس ویژه محافظت از تأسیسات نفتی در آماده باش کامل به‌سر می‌برند و به خوبی مسلح شده‌اند. ولی شرکت‌های نفتی زمانی که مسئله به کارشناسان خارجی مربوط می‌شود که ممکن است هدف اصلی تدروها باشند، ریسک نمی‌کنند. حوادث عراق برخی واردکنندگان نفت خام عراق را نیز نگران کرده است. باب بادل، مدیرعامل شرکت انگلیسی بریتیش پترولیوم که از سرمایه‌گذاران اصلی در بخش نفت

۱. خبرگزاری‌های رویترز، شاننا و واحد مرکزی خبر.

عراق محسوب می‌شود و توسعه میدان الرمیله را برعهده دارد به خبرنگاران در مسکو گفت: «در عراق به شدت محتاط هستیم. نیروهایی که حضورشان برای تولید نفت ضروری نبود از عراق خارج شدند ولی تولید ادامه دارد». نشریه «گزارش نفت عراق» نیز اعلام کرد شرکت آمریکایی اکسون موبیل که توسعه میدان نفتی القرنه غربی-۱ را برعهده دارد، بخشی از کارگران خود را از عراق خارج کرده است. این شرکت از اظهارنظر در این باره خودداری کرد. همچنین تعطیل شدن کنسولگری ترکیه در بصره که مرکز اصلی صادرات نفت در جنوب عراق محسوب می‌شود نشان‌دهنده افزایش نگرانی‌ها در خارج از عراق است. هرچند خارج شدن کارگران نفتی خارجی از عراق تأثیر محدودی بر تولید نفت در کوتاه‌مدت خواهد داشت ولی خطر وقوع جنگ داخلی گسترده‌تر ممکن است بر تولید نفت عراق تأثیر بگذارد و طرح‌های توسعه را با مانع مواجه کند. شرکت‌های روسی اعلام کردند تاکنون شمار کارکنان خود را در عراق کاهش نداده‌اند ولی طرح‌هایی را برای موارد اضطراری بررسی می‌کنند. وادیم یاکوولیف، معاون مدیرعامل شرکت «گازپروم نفت» که این ماه فعالیت در میدان نفتی بدره را آغاز کرده است به خبرنگاران گفت: «میدان بدره در مرز عراق با ایران قرار دارد. همه چیز اکنون طبق برنامه پیش می‌رود ولی ما طرح‌های جایگزین مانند احتمال خارج کردن کارکنان را بررسی می‌کنیم.» وزارت امور خارجه چین نیز به شهروندان خود درباره سفر به عراق هشدار داده است. در هند نیز که از واردکنندگان اصلی نفت از عراق است درباره آینده جریان نفت از عراق به هند ابراز نگرانی شده است. یک مسئول وزارت نفت هند گفت این وزارتخانه از شرکت‌های پالایش نفت خواسته است به دنبال جایگزین باشند. منابع امنیتی اظهار

می‌دارند که شرکت‌های خارجی فعال در بخش نفت عراق در صورت تشدید خشونت مانند حمله گسترده به بغداد یا بصره، عملیات خارج کردن صدها کارگر خارجی خود را از عراق آغاز خواهند کرد.

فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری ایران در المپیک نفتی^۱

شرکت ملی نفت ایران در حاشیه برگزاری بیست‌ویکمین نمایشگاه جهانی نفت مسکو (المپیک نفت) ۴۱ فرصت جدید سرمایه‌گذاری به ارزش تقریبی ۱۰۰ میلیارد دلار را به سرمایه‌گذاران خارجی معرفی کرده است. براساس این طرح‌های سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلفی همچون جمع‌آوری گازهای همراه نفت، توسعه میدان نفتی و گازی و همچنین احداث کارخانه‌های تولید گاز و گاز مایع به شرکت‌های خارجی معرفی شده است. از میان این ۱۱ پروژه مربوط به توسعه میدان گازی، ۲۳ پروژه مربوط به توسعه میدان نفتی، یک پروژه مربوط به طرح نوسازی و بازسازی تأسیسات آغاچاری و گاز مایع ۱۸۰۰، ۳ پروژه مربوط به احداث کارخانه گاز و گاز مایع ۱۷۰۰، ۱۸۰۰ و ۲۳۰۰ و ۲ پروژه زیست‌محیطی و یک پروژه اقامتی است.

طرح توسعه فاز دوم میدان گازی سلمان، فاز یک توسعه میدان گازی کیش، طرح توسعه میدان گازی پارس شمالی، گلشن و فردوسی، طرح توسعه میدان گازی لاوان، فروز B، فرزاد A و B، دی و سفیدزاور، طرح توسعه مخازن گازی جنوب و طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی از جمله پروژه‌های توسعه‌ای در بخش گاز هستند.

از میان پروژه‌های نفتی نیز می‌توان به طرح توسعه میدان نفتی یاران جنوبی، فاز ۲ میدان نفتی دهلران، فاز سوم میدان نفتی دارخوین، جفیر، سومار، بندکرخه، فاز ۲ میدان نفتی سروش در منطقه بهرگان، طرح توسعه میدان نفتی ماهشهر، چنگوله، فاز ۲ میدان نفتی دانان، توسعه تکمیلی میدان نفتی دالپری، توسعه میدان نفتی چشمه خوش - بنگستان، میدان نفتی زاغه - نفت سنگین، طرح توسعه میدان‌های ریگ، شوروم و دودرو، توسعه میدان نفتی عسلویه شرقی، توسعه میدان‌های نفت سنگین (کوه موند، کوه کاکلی و بوشکان)، توسعه میدان نفتی سپهر، سوسنگرد، آرش و سهراب و همچنین خرید FPSO در طرح توسعه فاز یک لایه‌های نفتی پارس جنوبی، اشاره کرد.

طرح نوسازی و بهسازی تأسیسات آغاچاری و گاز مایع ۱۸۰۰ نیز از دیگر فرصت‌های سرمایه‌گذاری اولویت‌دار شرکت ملی نفت ایران است که از اهداف تولیدی این طرح می‌توان به احداث کارخانه گاز و گاز مایع ۱۸۰۰ آغاچاری، احداث واحد تفکیک سی‌اف‌یو ۱۰۰ (cfu)، احداث تأسیسات فرآوری و ایستگاه جمع‌آوری گازهای همراه میدان آغاچاری، اشاره کرد. احداث کارخانه گاز و گاز مایع ۱۷۰۰، ۱۸۰۰ و ۲۳۰۰ به نمایندگی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب نیز از دیگر فرصت‌های سرمایه‌گذاری است. همچنین دو طرح در بخش محیط زیست برای جذب سرمایه معرفی می‌شوند که این پروژه‌ها، طرح جمع‌آوری گازهای ارسالی به مشعل و بهینه‌سازی مصرف انرژی را شامل می‌شود. طرح احداث اماکن اقامتی با هدف اسکان کارکنان نیز از جمله پروژه‌های پشتیبانی از تولید است.

بررسی قیمت بنزین در سراسر جهان

براساس گزارش گلوبال پترول پرایس^۱ درخصوص بررسی آخرین قیمت‌های بنزین در سراسر جهان، کشور نروژ دارای گرانقیمت‌ترین بنزین جهان است. هر لیتر بنزین در این کشور ۲ دلار و ۶۴ سنت دادوستد می‌شود. به عبارت دیگر هر شهروند نروژی برای خرید یک گالن بنزین که برابر با ۹ دلار و ۷۹ سنت است، باید ۰/۸۶ درصد^۲ از درآمد خود را هزینه کند و در مقابل ونزوئلا دارای ارزان‌قیمت‌ترین بنزین در جهان است. در جدول ذیل فهرست ده کشور دارای گرانقیمت‌ترین بنزین جهان به همراه درصد درآمد روزانه مورد نیاز برای خرید هر گالن بنزین به اختصار نشان داده شده است:

رتبه	کشور	دلار به ازای هر گالن بنزین معمولی	درصد درآمد روزانه مورد نیاز برای خرید یک گالن بنزین	درصد درآمد هزینه شده برای بنزین
۱	نروژ	۹/۷۹	۳/۵۹	۰/۸۶
۲	هلند	۹/۴۶	۶/۹۴	۱/۶۹
۳	ایتالیا	۹/۳۴	۹/۴۲	۱/۵۷
۴	دانمارک	۹/۱۴	۵/۳۹	۱/۴۹
۵	یونان	۸/۸۱	۱۴/۲۴	۴/۵۴
۶	بلژیک	۸/۶۸	۶/۶۳	۰/۷۷
۷	پرتغال	۸/۵۶	۱۴/۳۶	۱/۸۳
۸	آلمان	۸/۵۰	۶/۴۸	۱/۵۱
۹	ترکیه	۸/۴۷	۳۱/۱۶	۰/۸۶
۱۰	فنلاند	۸/۴۴	۶/۲۳	۱/۹۰

منبع: بلومبرگ.

میانگین قیمت بنزین در سراسر جهان در تاریخ ۹ ژوئن ۲۰۱۴ (۱۹ خردادماه) برابر با یک دلار و ۳۴ سنت به‌ازای هر لیتر بوده است. این درحالی است که تفاوت قیمت‌ها در میان کشورها بسیار قابل توجه است. به‌عنوان یک قاعده معمول و کلی، کشورهای غنی‌تر دارای بالاترین قیمت‌ها هستند و کشورهای فقیرتر کمترین قیمت را دارند و کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت بی‌شک دارای پایین‌ترین قیمت بنزین هستند. یک استثنا نیز در این قاعده به‌چشم می‌خورد و آن اینکه بنزین در ایالات متحده آمریکا با وجود پیشرفت بالای اقتصادی، به قیمت پایینی عرضه می‌شود. نکته دیگر در تفاوت قیمت در میان کشورهای جهان تفاوت میزان مالیات و یارانه‌های مختص بنزین است.

همه کشورها دسترسی به قیمت‌های یکسان بنزین در بازارهای بین‌المللی دارند اما خود دولتمردان و مقامات کشورها هستند که تصمیم به افزایش یا کاهش مالیات بر بنزین می‌گیرند. در نتیجه، قیمت خرده‌فروشی بنزین نیز متفاوت خواهد شد. در برخی موارد، نظیر ونزوئلا، دولت حتی برای بنزین نیز یارانه تنظیم کرده و در حقیقت هیچ مبلغی برای بنزین در این کشور هزینه نمی‌شود و به‌نظر مردم در این کشور رایگان می‌رانند. در ونزوئلا بهای هر لیتر بنزین یک سنت تعیین شده است.

ایران نیز به ترتیب پس از ۹ کشور ونزوئلا، سوریه، لیبی، عربستان سعودی، ترکمنستان، کویت، بحرین، قطر و الجزایر با ارائه بنزین به بهای ۲۸ سنت به ازای هر لیتر در جمع ۱۰ کشور دارای رتبه پایین‌ترین قیمت بنزین قرار گرفته است و البته همانطور که پیشتر نیز اشاره شد، در نظر گرفتن پارامترهایی نظیر مالیات، یارانه و

سطح درآمد و هزینه و درصد اختصاص سهم بنزین در سبد هزینه‌ای خانوار در رتبه‌بندی قیمت این فرآورده نفتی اثرگذار خواهد بود.

متوسط مصرف انرژی در ایران ۴ برابر میانگین جهانی است^۱

مسعود ایرانمنش، دبیر کنفرانس سالیانه انرژی پاک گفت: به‌طور متوسط مصرف انواع انرژی در ایران تقریباً چهار برابر میانگین جهانی است.

مسعود ایرانمنش در افتتاحیه چهارمین کنفرانس سالیانه ملی انرژی پاک در دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته با اشاره به‌شدت بالای مصرف انرژی گفت: مصرف انرژی در ایران معادل کشوری با جمعیت ۷۵۰ میلیون نفری است و در سال ۱۳۹۰ به‌ازای هر ایرانی ۱/۹۳ تن معادل نفت خام انرژی مصرف شده است که این میزان ۵ برابر کشورهای هند و پاکستان است. همچنین ایران با دارا بودن یک درصد جمعیت دنیا، ۹ درصد انرژی جهان را مصرف می‌کند.^۲

وی با اشاره به اهمیت بحران انرژی در جهان افزود: آمارها نشان می‌دهد بحران انرژی که یک مسئله جهانی است و منشأ آن دو عامل محدودیت منابع انرژی فسیلی و آلاینده‌های ناشی از مصرف آنهاست به‌ویژه در کشور ما روز به روز حادتر می‌شود و این عزم عمومی را برای مقابله با این بحران می‌طلبد.

۱. خبرگزاری ایسنا، کد خبر ۹۳۰۴۰۴۰۲۸۶۴.

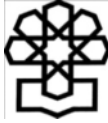
۲. براساس آمار ترازنامه انرژی سال ۱۳۹۱، میزان کل مصرف نهایی انرژی برابر با ۱۰۵۸/۶ میلیون بشکه معادل نفت خام بوده است و کل مصرف نهایی انرژی هر نفر در سال ۱۳۹۱، ۱/۹۰ تن معادل نفت خام تخمین زده شده است.

ایرانمنش با اشاره به سخنرانی علمی پروفیسور محمود یعقوبی و دکتر یونس نوراللهی در زمینه نیروگاه‌های خورشیدی و انرژی زمین گرمایی در این همایش دوروزه گفت: محورهای این کنفرانس شامل انرژی خورشیدی، انرژی بادی، انرژی زمین گرمایی، انرژی‌های آبی (نیروگاه آبی، انرژی امواج، انرژی جزرومد، انرژی گرمایی اقیانوس)، انرژی‌های زیستی، پیل سوختی و هیدروژن، نیروگاه‌های انرژی پاک، سیستم‌های انرژی هیبرید، فناوری‌های نانو و میکرو در انرژی پاک، مواد پیشرفته در انرژی پاک، صنعت سبز؛ ساختمان سبز، روش‌های تبدیل، بازیافت و ذخیره‌سازی انرژی، مدیریت و بهینه‌سازی انرژی و قوای محرکه انرژی پاک (خودرو برقی، موتور هوای گرم، استرلینگ و غیره) می‌شود.

رئیس دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته نیز در افتتاحیه کنفرانس سالیانه ملی انرژی پاک گفت کنفرانس‌های علمی باید راهگشای صنعت و فناوری باشند و مشکلات صنعتی کشور را در اولویت خود قرار دهند.

محبی با اشاره به اهمیت برگزاری کنفرانس‌های علمی افزود: نتایج این کنفرانس‌ها باید به فناوری تبدیل شوند تا چرخه تبدیل علم به صنعت عملی و کاربردی شود.

شماره مسلسل: ۱۳۷۶۲

مجلس شورای اسلامی
مرکز پژوهش‌ها

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: هفته‌نامه تحولات انرژی (۵۷)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: زهرا جعفری، مجتبی درویش‌توانگر
ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی
مقتضی: کمیسیون انرژی

مسئولیت صحت و سقم مطالب گردآوری شده به لحاظ علمی، حقوقی، انتقال آراء
و نظرات ارائه شده به عهده منابع و سایت‌های مرجع است.

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۴/۱۰